18/04/2021

18 Απριλίου – Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Η 18η Απριλίου κάθε χρόνου έχει ορισθεί από την UNESCO και το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών (ICOMOS) ως Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών (International Day for Monuments and Sites). Η πρόταση έγινε στις 18 Απριλίου του 1982, κατά τη διάρκεια ενός συμποσίου του ICOMOS στην Τυνησία και υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση της UNESCO τον Νοέμβριο του 1983.

Η επέτειος αυτή αποβλέπει στην ευαισθητοποίηση του κοινού στο σημαντικό θέμα της προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Για το σκοπό αυτό διοργανώνονται σ’ όλο τον κόσμο κάθε μορφής εκδηλώσεις, με τις οποίες επιδιώκεται όχι μόνο να γίνουν γνωστά στο ευρύτερο κοινό η σημασία των μνημείων κάθε χώρας και τα προβλήματά τους, αλλά και να προωθηθεί η υπόθεση της προστασίας και ένταξή τους στη σύγχρονη κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ζωή.

Στην Ελλάδα εορτάζεται η φετινή Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών με

ελεύθερη είσοδο στους υπαίθριους αρχαιολογικούς χώρους (που λόγω πανδημίας είναι οι μόνοι χώροι πολιτισμού οι οποίοι προς το παρόν λειτουργούν).

Στα μνημεία των αγαθών παγκόσμιας κληρονομιάς συμπεριλαμβάνονται πολλά θρησκευτικά:

1988 Άθως

1988 Μετέωρα

1988 Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία Θεσσαλονίκης

1990 Μονή Δαφνίου, Μονή Οσίου Λουκά, Νέα Μονή Χίου

1999 Χώρα, Ιερά Μονή Αγ. Ιωάννη Θεολόγου και Σπήλαιο της Αποκάλυψης Πάτμου

Το θέμα που επιλέχθηκε για το έτος 2021 έχει τίτλο: **«Σύνθετο Παρελθόν. Πολύμορφο Μέλλον»** (Complex Past: Diverse Futures) και αναφέρεται στην ανάγκη αμερόληπτης προσέγγισης και ερμηνείας του παρελθόντος και στην ισότιμη προσέγγιση όλων των επιτευγμάτων της ανθρώπινης δημιουργίας. Σχετίζεται, επίσης, με την πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών «Δράση Δεκαετίας για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη», στο πλαίσιο της οποίας προωθούνται θέματα πολιτιστικής και κοινωνικής ποικιλομορφίας και ισότητας δικαιωμάτων των φύλων.

Το εγχείρημα της συντήρησης και διασφάλισης της πολιτιστικής κληρονομιάς απαιτεί κριτική εξέταση του παρελθόντος, προκειμένου αυτό να αποτελέσει πηγή γνώσης για το σχεδιασμό αλλά και την πρόβλεψη του μέλλοντος. Σήμερα θεωρούνται, πλέον, ξεπερασμένες οι συζητήσεις και οι τάσεις για στοχευμένη λήθη και μνημονική εξάλειψη συγκεκριμένων αφηγημάτων του παρελθόντος, καθώς, επίσης, και η προνομιακή παρουσίαση κάποιων ιστορικών αφηγήσεων έναντι άλλων. Η αντιμετώπιση των αμφισβητούμενων ιστοριών, κατά συνέπεια, προϋποθέτει ενδελεχή έρευνα και εξαντλητικό διάλογο, αποφεύγοντας μεροληπτικές ερμηνείες του παρελθόντος.

Στη Σύμβαση Παγκόσμιας Κληρονομιάς (1972) αναφέρεται ότι «…η υποβάθμιση ή εξαφάνιση οποιουδήποτε στοιχείου της πολιτιστικής ή φυσικής κληρονομιάς καθιστά πτωχότερη την κληρονομιά όλων των εθνών του κόσμου…». Ωστόσο εξακολουθεί να παρατηρείται ανισορροπία στην αναγνώριση, την ερμηνεία και, κατά συνέπεια, στη συντήρηση και διαφύλαξη των διάφορων εκφάνσεων και μορφών της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Με αφορμή τον φετινό εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Μνημείων και

Τοποθεσιών, το ICOMOS απευθύνει πρόσκληση για την προώθηση ανάλογων ζητημάτων, την υιοθέτηση αμερόληπτων και τεκμηριωμένων προσεγγίσεων των διαφορετικών ιστορικών και πολιτισμικών αφηγημάτων και την εφαρμογή συμμετοχικών διαδικασιών για την αναγνώριση και αποδοχή της πολιτισμικής πολυμορφίας και πολυφωνίας.

Το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών ICOMOS, που εδρεύει στο Παρίσι, είναι ο πιο έγκυρος διεθνής, επαγγελματικός, μη κυβερνητικός οργανισμός τεχνικός σύμβουλος της UNESCO για την προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Έχει ως μέλη ειδικούς επιστήμονες (αρχαιολόγους, αρχιτέκτονες, χημικούς, νομικούς κ.ά) από όλο τον κόσμο και δραστηριοποιείται σε 104 χώρες στις 5 ηπείρους.

Το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS οργανώνει κάθε χρόνο εκδηλώσεις με την ευκαιρία της παραπάνω επετείου. Στα πλαίσια των παραπάνω εκδηλώσεων, το Ελληνικό ICOMOS έχει προτείνει δράσεις για την καθιέρωση της ημέρας αυτής, ως ημέρα ελεύθερης εισόδου στα μνημεία, τη δημοσιοποίηση κάθε χρόνο την ημέρα αυτή καταλόγου των αγαθών της πολιτιστικής κληρονομιάς που απειλούνται, την ευαισθητοποίηση των νέων στο θέμα της προστασίας και διατήρησης των μνημείων.

Κατάλογος των αγαθών παγκόσμιας κληρονομιάς στην Ελλάδα

1986 Ναός Επικουρείου Απόλλωνα στις Βάσσες
1987 Δελφοί
1987 Ακρόπολη
1988 Άθως
1988 Μετέωρα
1988 Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά Μνημεία Θεσσαλονίκης
1988 Επίδαυρος
1988 Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου
1989 Μυστράς
1989 Ολυμπία
1990 Δήλος
1990 Μονή Δαφνίου, Μονή Οσίου Λουκά, Νέα Μονή Χίου
1992 Πυθαγόρειο και Ηραίον Σάμου
1996 Βεργίνα
1999 Μυκήνες, Τίρυνς
1999 Χώρα, Ιερά Μονή Αγ. Ιωάννη Θεολόγου και Σπήλαιο της Αποκάλυψης Πάτμου
2007 Ιστορική πόλη της Κέρκυρας

Με πληροφορίες από το SanSimera.gr